

Reuerendi Patris P. Hieremiæ Drexelii e Societate Iesu Opera omnia

Duobus nunc Voluminibus comprehensa, & libellis ante hac non editis
aucta ; Illvstrata, Indicibvs Moralibus, Locorum S. Scripturæ, Capitalium
Mysteriorum fidei, Rerum, & Concionum quouis anni tempore habendarum
; Congestis Et Compositis Methodo prorsus, alijs Auctoribus inusitata ; Sed
Theologis ...

Drexel, Jeremias

Antverpiæ, 1643

45. Inopia, sed formosa mors.

[urn:nbn:de:hbz:466:1-77028](https://nbn-resolving.org/urn:nbn:de:hbz:466:1-77028)

Aeternitatis Prodromi Caput I.

45

§. 42. Ergo dum vivis, vive.

NON Genio, non corpori, non voluptati, sed virtuti, sed celo, sed Deo. Vive & age, tam patienter pro Deo, quam faciendo & laborando. Nec enim quamdiu subsistas, & si post modicum tollat te factor tuus. Saluberrimè monet sapientissimus concionatorum: *Quodcumque facere potest manus tua, instanter operare: quia nec opus, nec ratio, nec sapientia, nec scientia erunt apud inferos, quò tu properas. Bonum ergo facientes non deficiamus, (hortatur Apostolus) tempore enim suo metemur non deficientes. Ergo dum tempus habemus, operemur bonum ad omnes.* Cœpisti laborare? laborem cœptum industria urge continuâ: nunquam quiesce, nunquam ne interrompe quidem laborem illum qui cælum potest mereri. Nam vitæ tuæ momentum nullum est, quo non possis lucrari, & cælestem tibi thesaurum augere. Hoc igitur modo sine cessatione labora; veniet tempus quietis, quam labor nullus unquam interrompet. Militia est vitæ hominis super terram, & sicut dies mercenarii dies ejus. Mercenarius, inquit Gregorius, quod grave pendit ex labore, leve æstimat ex remuneratione. Mercenarius, ne dies ab opere vacuus transeat, sollicitè curat, nam noctem quieti, diem verò labori scit esse destinatum. Tu ergo labora dum dies est, dumque licet laborare; *Venit nox (clamat Veritas) quando nemo potest operari.* Ergo dum operi sol faveret, operare. Est qui reddat labori tuo præmium. Habes operis tui perpetuum & attentissimum inspectorem Deum, qui uti capillos tui capitis habet numeratos, ita & minimas noxas tuas, ita & minima opera tua, quæ ipsius honori facis: ne dubita, cunctos gressus tuos dinumerat. Uno salu, in dō passu unico perge iter totum iter ad aeternitatem. Sed vide ut pedem bene ponas. Talis eris in omne ævum, qualem te in morte gesseris.

§. 43. Si cras, quare non hodie?

VNA est sed ponderosissima catena, quæ nos alligatos tenet AMOR VITÆ, qui ut non est abjiciendus, ita semper minuendus est: ut si quando res exiget, nihil nos detineat, nec impediat, quo minus parati simus, quod quandoque faciendum est, statim facere. Vita non est imperfecta, si honesta est. Ubicumque desines, si bene desinis, tota est. Hipponensis præsul Augustinus, ad alium sibi familiarissimum Præfulem, in extremis fatiscentem revocabat, cumque æger elatâ manu ad superiores se migraturum significaret, subjecit Augustinus; Eum Ecclesiæ necessarium, vitâ longiore dignum. Ad hæc respondit æger: *Si nunquâ, bene: si autem aliquando, quare non modo.* Mors omnes æquè vocat. Eodem citius tardiusve veniendum est. Hoc scimus: nec de re, sed die querimus. Quid ergo? Non tibi timidissimus omnium videtur & insipientissimus, qui magno ambitu rogat moram mortis? Nonne indignareris illi, qui inter perituros constitutus, beneficii loco peteret, ut ultimus præberet certicem? Hoc ipsum nos facimus. Magno æstimamus, mori tardiùs. In omnes constitutum est capitale supplicium, & quidem constitutione justissimâ. Nam, quod maximum solet esse latium extrema passuris, omnium causa eadem est. Quid jam interest, priores aliis an posteriores è vitâ, tanquam è theatro, exeamus: exeundum est. Si ergo aliquando, quare non modò? Hodie forsân mors parcat? Non effugisti: cras irruet. Peter te gladius, peter lapis, peter febris. Nunquam & nullo loco tuus es. Exeundum est. Si ergo cras, quare non hodie: si aliquando, cur non modo?

§. 44. Cur mors horribilis?

MORS quidem omnium par est, ea tamen per quæ venit, diversa sunt. Aliis inter cenandum expi-

Arat, alterius mors, somno continuatur, aliquis in ipso flagitio extinguitur: hic ferro transfoditur, ille aquis præfocatur, iste in flammis finit: aliqui serpentum mortu exanimantur, aut ruinâ franguntur: aliis per longam nervorum contractionem minutatim extorquetur anima: aliorum vita in medio flore præcinditur, aliorum interrumpuntur principia: alter adolescens decedit, alter senex, alius præter hos infans, cui nihil amplius contingit, quàm vitam salutasse. Aliquorum melior, aliquorum pejor dici potest exitus. Sed quantumcunque placida sit & mitis mors; semper tamen aliquid horrois adfert, idque ob eam causam, quia videtur multa nobis bona eripere, & nos ex hac, cui assuevimus, rerum copiâ educere. Hoc sui amor, & permanendi consuetudine se insita voluntas, valde refugit. Naturalis præterea tenebrarum metus est, in quas adductura mors creditur. Hinc multorum ingenii certatum est ad augendam mortis infamiam.

Illud autem mori nos maximè alienat, quod præsentia hæc jam novimus; illa ad quæ transire sumus, nescimus: qualia sint, & horremus ignora. Ideo multâ exercitatione durandus est animus, ne horreat, ad quam transcendendum est, aeternitatem. Aeternitas diu noctuque cogitanda est, sicut qui famis tolerantiam vult condiscere, quotidie non nihil curat necesse est: sic animus è fluxu hujus temporis in stabile regnum transferendus, ad aeternitatem quasi parandam quotidie seipsum assuefaciat: aeternitatis ostium quotidie salutet, in dō singulis momentis ad illud se stare credat: quidquid operis facit, aeternitati faciat, ut actionum suarum hanc unam unicam habeat formulam: Aeternitati lego, aeternitati scribo, aeternitati pingo, meditator, vigilo, loquor omnia, operor aeternitati. Quisquis triumphos aspirat æternos, pugnare discat aeternitati.

§. 45. Inopina, sed formosa mors.

CHREMON, uti Palladius Helenopoleos Episcopus testatur, dum sedet, dum opus facit, dum omnia profano agit, moritur: ita sedens, & opus manibus tenens, repertus est, sed mortuus. Omne genus mortis honestare potest virtus.

Philemon vetus Comædiarum scriptor, fabulas cum Menandro in scena dictavit, certavitque cum eo, fortasse impar, certè æmulus. Hic fabulæ partem quam recens fecerat, in scena recitabat. Cumque jam tertio actu, quod genus in comædia fieri amat, jucundiores affectus moveret; imber repente coortus, differri auditorii cœtum & auditionis cœptum coëgit. Reliquum autem variis postulantibus sine intermissione, dissequenti dixit se perrecturum. Postridie igitur maximo studio ingens hominum frequentia convenire. Sese quisque ex adversum quàm proximè collocat. Serus adveniens amicis annuit; locum sessui impertit. Extimus quisque excuneatur, queruntur: Farto toto theatro, ingens stipatio. Occipiunt paullatim inter se queri. Qui non affuerant, percontari antè dicta: qui affuerant, recordari audita: cunctisque jam priorum gnaris, sequentia expectare. Interim dies ire, neque Philemon ad dictum venire. Quidam tarditatem poetæ murmurari, plures defendere. Sed ubi diutius a quo sedetur, nec Philemon uspiam comparet, missi ex promptioribus qui accirent. Atqui eum in suo sibi lectulo mortuum offundunt. Commodum ille animâ editâ obriguerat, jacebatque incumbens toro, similis cogitanti. Adhuc manus volumini implexa, adhuc os recto libro impressum. Sed enim anima jam vacuus, libri oblitus, & auditorii securus. Stetere paulisper qui introierant, perculsi tam inopinatæ rei, tam formosæ mortis miraculo. Deinde regressi ad populum renuntiare, Philemonem poetam qui expectaretur, ut in theatro factum argumentum finiret, jam domi veram fabulam consummasse. Enimvero

Mors etsi mitis sit, tamen aliquid horrois adfertur.

Quid à morte nos alienet?

Aeternitas diu noctuque cogitanda.

Mad. Philos. in floridis milit pag. 199.

Philemonis mors formosa.

verò jam dixisse rebus humanis **VALERE ET PLAYDE** A
 re; suis verò familiaribus dolere & plangere. Hester-
 num imbrem lacrymas illi auspicatum: comœdiam ejus
 prius ad funebrem faciem, quam ad nuptialem venisse.
 Proin quoniam poëta optimus personam vitæ depo-
 fuerit, rectè de auditorio ejus exequias eundem legen-
 da ejus esse nunc ossa, mox carmina.

Si vitam solum præsentem spectemus, optatissima
 mors est, sine metu mortis mori: longè tamen optatior
 est, agendo agere animam, & operi suo immorari, ut
 mors ipsa non sit oriosa. Cypriani Martyris votum
 fuit, dum de Deo verba faceret, jugulari pro Deo. Ma-
 ximæ profectò laudis est, non tantum à diabolo nun-
 quam, sed nec à morte otiosum inveniri.

§. 46. Vigilandum, & orandum.

Quia nescitis quâ horâ filius hominis venturus sit.
 Romani in armis vigilarunt, aliquando tamen si-
 ne scuto, ne haberent quo fulcirentur ad somnum. Vi-
 gilandum tibi ô homo, & armato vigilandum. Arden-
 tia ad Deum vota, vera Christianorum arma sunt. Scu-
 tum quod somnum suadet, at, vana longioris vitæ spes
 est. Fuerunt & illæ Romanorum militum in vigiliis fre-
 quentes voces: *Vigila, vigila, Mars vigila.* Hoc se mutuo
 horatu ad vigilandi constantiam incitarunt. Hæc vo-
 ce, ô mea mens, omnes superi ad sacram insomniam
 animant. Cælum ipsum noctes atque dies pervigil, ac
 laborans sine quiete, vigiliam te monet. Obsurdæcis
 aut in somnum declinas? Christum ipsum audi pro-
 clamantem: *Vigilate & orate.* Beato Marco narrante,
 Christus concionem habuit, in cujus solum epilogo,
 hoc ipsum ter pronuntiavit: Primò, *Videte, vigilate, &*
orate. Secundò, *Vigilate ergo, nescitis enim quando dominus*
domus veniat, sed, an media nocte, an galli cantu, an mane,
necum venerit repente inveniat vos dormientes. Tertiò de-
 num. *Quod autem vobis dico, omnibus dico, Vigilate.* Idem

Scutum
 somnum
 suadens, est
 spes longio-
 ris vitæ.

Matth. 24. *sepius monens, & quidem Matthæi ore nos inelamari:*
Vigilate ergo, quia nescitis quâ horâ dominus vester venturus
est. Et repetit: Vigilate itaque, quia nescitis neque diem, ne-
que horam. Nec aliud ad clavum Olivarii inculcat: Vi-
gilate & orate, ut non intretis in tentationem. Hoc ipsum
 beato Lucâ præcone promulgat: *Vigilate itaque, omni*
tempore orantes. Ipsissimum istud *Vigilate*, & quo-
 ties Paulus ingeminat? In nos fragores hinc sonant, ut
 soporem nobis & torporem excutiant. Surdi sumus,
 imò mortui, nisi ad has voces vigilamus. Quicunque
 viciis indormis, evigila. Fatum Ægyptiorum nosti? Me-
 diâ nocte percussor Angelus Ægyptum ingressus est, &
 stragem immensam dedit. Sortem illarum decem virgi-
 num recordaris? Mediâ nocte clamor factus est, & quæ
 paratæ, à sponsò ad nuptias admisse, stertentes alie sunt
 exclusæ. Stultitiam servi illius heluantis meministi? Ve-
 nit dominus illius die quâ non speravit, & horâ quâ ig-
 noravit venturum. Bonum patrem familiæ consideras?
 Omni horâ vigilar, ut nullâ horâ fur suffossor domum
 irrepat. Servatorem tuum cogitas? Mediâ nocte natus
 est. Idem post median noctem (quod credibile) ad su-
 premum orbis judicium venturus est. Vigila itaque, vi-
 gila; & omnem diem tibi puta ultimum.

Matth. 24.
 v. 42. &
 v. 25. v. 33.
 v. 34. v. 35.
 v. 41.

Luc. 6. 21.
 v. 36.

Fatum Æ-
 gyptiorum:
 Sors decem
 virginum:

Et Stulticia
 servi he-
 luantis.

Supremi ju-
 dicis tubam
 mediâ nocte
 audientiam
 putat Bar-
 radius 10, 3.
 Cœcorâ. Eu-
 ang. lib. 10. c.
 16. mihi
 pag. 633.

Job 17. 3.

§. 47. Deo fidendum.

Cui Deus adest, stet ille licet mediis irati maris flu-
 ctibus, forti pectore procellas excipiet: molestiæ
 vexent, dolores lancinent, diabolus frendeat & fic-
 mat, mors minetur & spiculum dirigat; non est quod
 expavescat animus Deo confusus; moveat Acheron,
 ruat orbis, impavidum ferient ruinæ; victor emer-
 get, & ut cautes Marpesia inanes pelagi minas despi-
 ciet. Ita Iobus, ita David se gesserunt. Deum Iob-
 us animo fidentissimo allocutus: *Pone me*, inquit, *jux-*
ta te, & cuiusvis manus pugnet contra me. Provocat, in-

sultat, exprobrat castris hostium Dei: veniat qui volet,
 prodeant gigantes, duello depugnabimus. David au-
 tem: *Nam estis*, ait, *ambulaverò in medio umbrae mortis, non* Psal. 22, 4.
timebo mala, quoniam tu mecum es. En, fiduciam! Quam-
 vis in summo vitæ discrimine sum; estis me, ait, noctis
 æternæ nigror horridus undique involvat, & mors jam
 aurem velicans, tam propinqua stet, quam est umbra
 corpori, securus, solâ Dei præsentia fretus, contem-
 nam illa omnia. Certissimus sum, in hac præsentia tu-
 tissimum mihi refugium, validissimumque esse præsi-
 dium. Nam quia Dominus mihi adiutor, non timebo quid Psal. 26. v. 1.
faciat mihi homo. Dominus illuminatio mea, & salus mea; & 2.
quem timebo? Dominus protector vitæ meæ, à quo trepidabo?
Si cor sistit intus adversum me castra, non timebit cor meum: si Deo fidere
quidid
exurgat adversum me prælium, in hoc ego sperabo. Deo fi-
 dendum est, idque tantò magis, quantò minis sibi ip-
 si. Sub hostium muris aciem struit, qui Deo sincere fi-
 dit. Deo fidere, est omnibus hostibus superiorem esse.

§. 48. Quando Domino visum.

Ad beatam vitam nil facit longa series annorum: vita æbria
 neque enim annis aut rugis æstimanda est vita, sed non æsti-
 actionibus præclaris. Verum illud **QUANDO**, plerof-
 que omnes homines ægè habet. Moriendum sibi præclaris
 sciunt, & mori volunt, sed nondum; cupiunt naturæ
 solvere quod debent, sed nondum; desiderant solvi
 corporis vinculis, sed nondum. Adeo miselli ingeniosè
 infanimus, ut cupiamus definire esse miseri, sed non-
 dum; ut felices & beati esse velimus, sed nondum. Ita
 mori nolumus, qui mori optamus. Iniqui proflus su-
 mus, qui simul dolemus, & miseros nos esse, & mise-
 riam nostram definire. Non est dolendi, non est flen-
 di locus, ubi definit esse quod invitis eras. Quid, ho-
 muncule, tam altum iple tibi patibulum ædificas, ut
 multos gradus habeas, per quos ad mortem te ire diu-
 tius scias? quid vitæ tuæ tot aptas annos, quibus finis
 tuum prospicias, cogitationum lento tormento? Eun-
 dum est seu hodiernâ, seu crastinâ.

Tobias laudatissimi senis, non degener filius & cog-
 nominis, sed & ipse senex, ætate processit usque ad an-
 num nonagesimum nonum. Sacra pagina testantur: Et non fuit.
 completis annis nonaginta novem, in timore Domini, cum
 exaudio sepelirent eum. Potuisset Tobias, sensu nostro
 postulare cum Deo & queri: Cur Domine jam mihi
 abrumpis vitam, cur non pateris me complere annos
 centum? Quid hic aliud Deus responderit, quam hoc
 ipsum: Sic mihi visum; tu jam morere, & annos omnes
 præteritos in lucro pone. Ergo moriendum, quando
 Domino visum, non quando Tobia, aut Ragueli, aut
 Anania, aliisve placet.

At scio, quid multos decipiat: cum mors pulsat, an-
 te tempus adesse putant importunum exactorem. Stul-
 ti; tunc tempus est, *Quando mortis Domino visum est.* piat
 Quid tergiversaris, mi homo, quid immaturam æta-
 tem obtendis, quid inducias poscis, quid moram rogi-
 tas? Ad mortem maturus pridem fuisti: sed nec con-
 cessâ mora te paratiorem faciet aut promptiorem. Nam
 & post hanc morari voles, minis forsitan paratus, quo
 plus moratus. Inducias non paucos deteriores fecerunt.
 Mala ad mortem præparatio est, mori nolle. Facti di-
 midium habet, qui tunc vult, quando is, qui nihil ma-
 li vult. Excutienda vitæ cupido est, discendumque ni-
 hil interessè, quando patiaris, quod quandoque patien-
 dum est. Quam bene vivas, refert, non quam diu; sæ-
 pe autem in hoc est bene, ne diu. Ergo tergiversatione
 tolle, & dic ex animo: Quando Domino visum, sic fiat.

§. 49. Ad Deum in omnibus recurrendum.

Heu nos misellos! imò, heu nos stultos! Cum nobis
 ægè est, sæpe totum orbem cogitationum nostrarum
 alis pervolamus: à rebus creatis solatiola mendi-
 camus

Mori nolle
 ad mortem
 mala præ-
 paratio.
 Senec. epist.
 101. fin.